

Granskningsutlåtande

Detaljplan för förskola vid Myrmeden

VRIGSTAD 3:1 och 3:107, Vrigstad tätort, Sävsjö kommun

Detaljplanen har varit föremål för granskning från 2024-07-16 till och med 2024-09-03. Beträffade fastighetsägare, förvaltningar och tillsynsmyndigheter har informerats inför granskningsskedet. Under perioden för granskning har planhandlingarna funnits tillgängliga i Tillväxthuset, Vrigstads bibliotek och på kommunens hemsida.

Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Inkomna yttrande utan erinran

- Privatperson 2
- S&B Bostads AB
- Lantmäteriet
- Barn- och utbildningsnämnden Sävsjö kommun

Inkomna yttranden med synpunkter

Synpunkterna presenteras i sin helhet, med undantag för personuppgifter. Varje yttrande följs av ett ställningstagande. I vissa fall görs en upplysning om olika ändringar, som ska göras till följs av synpunkten.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av planhandlingarna för rubricerat ärende för yttrande. Vi har lämnat synpunkter på planförslaget under samrådet och har inget ytterligare att tillägga.

Kommentar

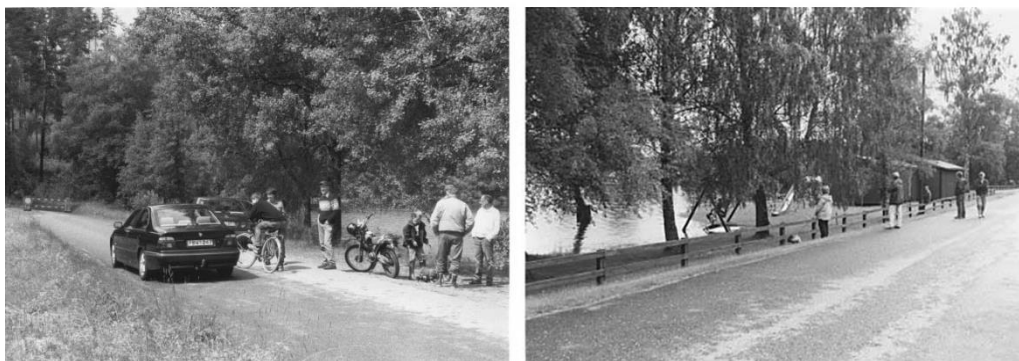
Synpunkterna noteras.

Privatperson 1

På sid 48 står det att Slättsjövägen inte svämmade över 2004. Det är fel. Kolla på vrigstadshembygdsforening.se, under Digitala arkiv och Bildarkivet. Sök på översvämning 2004 så kommer ett antal bilder upp. Bl.a. på den avstängda Slättsjövägen som jag fotograferade eftersom den var helt översvämmad.

Kommentar

Privatperson 1 hänvisar till följande två bilder, som togs utmed Slättsjövägen i samband med omnämnd översvämning:

På bild: Temporär avstängning av väg, till följd av översvämning (vänster). Förhöjda vattennivåer i Slättsjön, sedd från badplatsen (höger).

I ett uppföljande telefonsamtal med privatperson 1, framkom att bilderna togs på Slättsjövägens delsträcka norr om Lundby, utmed väster sida av Slättsjön. De avbildade platserna befinner sig utanför planområdet, men åsyftad mening bör ändå korrigeras för att undanröja eventuella missförstånd. En mindre ändring ska således göras i planbeskrivningens kapitel för **Planeringsunderlag**, under rubriken för **Utredningar**, i avsnittet för *Dagvattenutredning: ögonblicksbild*.

Räddningstjänsten Sävsjö kommun

Räddningstjänsten har följande kommentarer gällande *Detaljplan för förskola vid Myrmaden*.

Vi har tagit del av åtgärdsförslagen gällande översvämning och pölbildning och har inga ytterligare kommentarer gällande detta.

Tillgången till brandvatten genom brandposter bör redovisas.

Kommentar

Synpunkterna noteras.

Tillgång till brandvatten genom brandposter, kommer att redovisas i planbeskrivningens kapitel för **Planeringsförutsättningar** i rubriken för **Hälsa och säkerhet: Risk för olyckor**.

Serviceförvaltningen Sävsjö kommun

Om föreslagen detaljplan antas får Sävsjö kommun ökade kostnader för drift av väg. I dagsläget uppbär den vägdel på Slättsjövägen som föreslås ingå i ny detaljplan stadsbidrag. Vägdelen ingår i Vrigstad – Horveryd – Hylletofta vägsamfällighet och är del av sträckan 16404.1.

Kommentar

Synpunkterna ska adresseras i planbeskrivningens kapitel för **Genomförande** i avsnitten för **Ekonomiska frågor: Gemensamhetsanläggningar** och **Drift allmän plats**. Argumentet för kommunalt huvudmannaskap är att de ökade kostnaderna vägs upp av fördelarna, som följer av att få fullständig rådighet över vägområdet.

E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har följande synpunkter.

I samrådsyttrandet daterat 2023-08-22 framförde E.ON att i den södra delen har E.ON markförlagda låg- och mellanspänningskablar i osäkert läge enligt tidigare bifogad karta, vilket bör framgå i planbeskrivningen.

Kablarnas läge måste säkerställas innan markarbete påbörjas. Kabelvisning beställs kostnadsfritt i fält via ledningskollen.se eller via vår hemsida: www.eon.se/privat/kundservice/skydda-ledningar-och-djur/grava-nara-ledning.html

För elledningar i mark får byggnad eller annan anläggning inte utan ledningsägarens medgivande och lämnade instruktioner uppföras på närmare avstånd än 3 meter från markablarna. Inte heller får utan ledningsägarens medgivande upplag anordnas eller marknivån ändras ovanför markablarna, så att reparation och underhåll försvåras.

E.ON noterar att det i Planbeskrivningen under rubriken *”Ekonomiska frågor”* och stycket *”Planekonomiskt bedömning”* står att *”Kommunen står även för samtliga kostnader som föranletts av planarbetet”*. Vilket E.ON tolkar även gäller kostnader för flytt eller ändringar av våra befintliga anläggning.

Kommentar

Information om förekommande låg- och mellanspänningskablar, kommer att lyftas fram i planbeskrivningens kapitel för **Planeringsförutsättningar**, rubriken för **Teknik**.

När granskningshandlingarna togs fram, öppnades ett nytt ärende i Ledningskollen. Detaljplanens u-områden (u_1 och u_2 i plankartan) placerades i enlighet med erhållna underlag. Omnämnda u-områden har dimensionerats för att medge ett säkerhetsavstånd på minst tre meter, enligt efterfrågan i samrådsyttrandet. Övrig information kommer att göras tydligare i planbeskrivningens kapitel för **Genomförandefrågor**, under avsnitten för **Tekniska frågor**: *Tekniska åtgärder* och *Utbyggnad allmän plats*.

Planbeskrivningen utsäger att *"Flyttning och ändring av befintliga ledningar, som måste utföras till följd av planens genomförande, bekostad av exploitören."*, sida 15 i planens granskningshandlingar, kapitlet för **Genomförandefrågor** under **Ekonomiska frågor**: *Drift allmän plats*. E.ON:s anläggningar avses, men meningen kommer att justeras för att tydliggöra att det även rör sig om elanläggningar och strömkablar.

Privatperson 3

Åberopande "Underrättelse om granskning" detaljplan för förskola vid Myrmaden har vi, [privatperson 3] inget att erinra.

Dock vill vi framföra att det planerade området ofta vår och höst är översvämmad mark.

Kommentar

Synpunkten noteras.

Planeringsförutsättningar som dagvatten, skyfall och risker för översvämning, har tillägnats stort utrymme i detaljplanen, från och med att planarbetet påbörjades. Relaterade utredningar beställdes kort efter plansamråd, för att understödja bedömningen av platsens lämplighet. Med hjälp av insamlad fakta, har det varit möjligt att arbeta fram olika planbestämmelser, i syfte att säkra skolområdet mot höga vattennivåer och flödesvolym. Hela processen, från kunskapsinsamling och analys av platsens förutsättningar, till framtagandet av konkreta lösningar, går att följa i planbeskrivningen. Alla utredningar, som har genomförts i samband med planarbetet, finns att tillgå tillsammans med övriga planhandlingar.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med utökat förfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör Hälsa och säkerhet, ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Hälsa och säkerhet, översvämning

Länsstyrelsen anser att kommunen inte har utrett tillräckligt om marken är lämplig med hänsyn till risk för översvämning. Kommunen har gjort bedömningen att det är tillräckligt att utgå från ett 200-årsflöde med klimatfaktor 1,2 vid beräkning av översvämningsrisken samt för behovet av åtgärder. Eftersom planförslaget syftar till att utreda lämpligheten för att lokalisera en samhällsviktig verksamhet, förskola, anser Länsstyrelsen att kommunen behöver utgå från beräknat högsta flöde (BHF) för att visa att detaljplanen är lämplig med hänsyn till risk för översvämning.

Förskoleverksamhet är en samhällsviktig verksamhet och Länsstyrelsen vill trycka på vikten av att kunna bedriva samhällsviktiga verksamheter även under pågående översvämningar. Det är inte säkert att en förflyttning av verksamheten är möjlig vid händelse av höga flöden. Det är därför viktigt att lokalisera verksamheten till ett lämpligt område samt genomföra nödvändiga åtgärder som innebär att inga avbrott i verksamheten sker. Detta är speciellt viktigt vid en samtida händelse där Sverige gått upp i höjd beredskap. Vid en sådan påfrestning är samhällets samlade förmåga helt avgörande och för att kunna hantera det behöver vi genomföra nödvändiga åtgärder idag.

Kommentar

I Länsstyrelsens tidigare yttranden, tydliggörs inte vad som avses med beräknat högsta flöde (BHF). I följande svar har man riktat sig efter definitionen som ges i översvämningsportalen på MSBs hemsida. Enligt MSBs uppgifter kan beräknat högsta flöde liknas vid ett 10 000-årsflöde. Flödesvolymerna uppnås när flertalet faktorer samverkar: omfattande

snösmältning kombinerat med intensiv och långvarig nederbörd, vattenmättad mark, med mera. Även om framtida klimatförändringar tas i beaktning, är det *extremt osannolikt* att ett sådant väderscenario kommer att inträffa. Oddsen att förskolan upplever ett 10 000-årsflöde, kan ställas mot andra olyckshändelser, till exempel eldsvådor, mögelangrepp eller förekomsten av skadedjur. De sistnämnda scenarierna förekommer i långt större utsträckning, trots att man har varit noggrann i bygglovsprövningen och vidtagit skyddande åtgärder.

På kommunens samhällsbyggnadsenhet ifrågasätts rimligheten i att behöva utgå ifrån väldigt osannolika extremfall, vid planering av ny bebyggelse i de mindre orterna. Tänkbara konsekvenser av att utreda högsta beräknat flöde, är att det blir svårt att försäkra bebyggelse nära Vrigstadsån, och att viktig service inte kan upprättas inom skäligt avstånd. I kommunens samhällsplanering finns ambitionen att skapa en fysisk miljö där tätortens invånare har nära till vardagliga målpunkter och servicefunktioner, något som kommer att framhållas i planbeskrivningens kapitel för **Planeringsförutsättningar**, rubriken för **Kommunala: Översiktsplan 2024**. Det betraktas till och med som en förutsättning för de mindre samhällenas fortlevnad. En bedömning utifrån beräknat högsta flöde (BHF) kan äventyra kommunens målsättning genom att begränsa Vrigstads möjligheter till utveckling, med avveckling som följd.

Byggnaden som ska möjliggöras i detaljplan, så väl som verksamheten som ska använda sig av huset, beräknas ha en livslängd på högst 100 år. Att planera utifrån ett 200-årsflöde bedöms som proportionerligt. Samma går inte att påstå om 10 000-årsperspektivet. Den väderhändelse som ger upphov till 10 000-årsflöden, uppfyller definitionen av en kris eller extraordinär händelse, och ska i första hand behandlas som en sådan. Kommunen har separata handlingsplaner och beredskapshöjande strategier, för att säkerställa att samhällsviktiga verksamheter kan fungera så likt vardagen som möjligt, i fallet av en extraordinär händelse. Det kan exempelvis innebära åtgärder för alternativ lokalisering av skolverksamheten, om ordinarie byggnad inte är åtkomlig för tillfället. Plan- och bygglagen (2010:900) innehåller inga motsvarande planbestämmelser, för att fastställa beredskapshöjande åtgärder i detaljplan. Uppdraget ska i stället överlåtas till den personal eller nämnd, som har tillsatts för att arbeta med kommunens beredskaps- och kontinuitetsplanering.

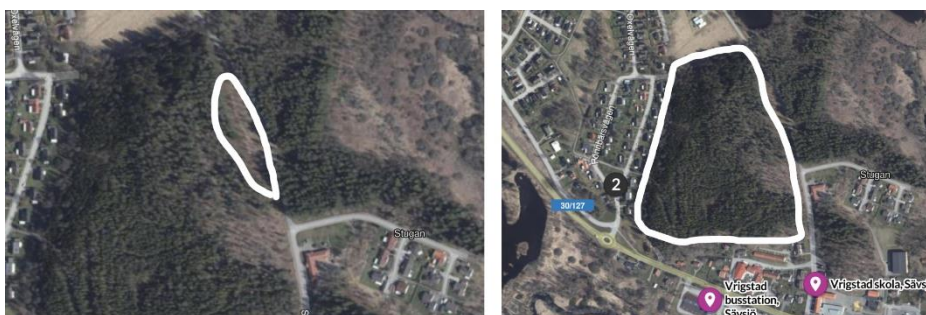
I lokaliseringsutredningen till denna detaljplan, redovisas möjliga placeringar av den nya förskolan. Ett område måste uppfylla en mängd kriterier för att komma i fråga. Det måste finnas tillräckligt med friyta för 110-120 barn samt utrymmen för nyttotrafik. Vidare får skolområdet inte inkräkta på brukningsvärd jordbruks- och skogsbruksmark, eller på fornlämningar. Många logistiska faktorer måste tas med i beaktning, så som barns och föräldrars möjligheter att gå eller cykla till skolan. Av alla platser i Vrigstad samhälle, har planområdet utmärkt sig som det mest fördelaktiga alternativet, *trots* närheten till Vrigstadsån. Hade så inte varit fallet, hade en annan plats tagits i anspråk för detaljplanen. Avsaknaden av lämpliga alternativ framgår också i

samrådsredogörelsen, se kommentarerna till Privatperson 1 och 4 i åberopat dokument.

Privatperson 4

Tack för granskningsunderlaget. Här kommer några synpunkter:

1. Flytta planområdet och bygg på andra sidan Slättsjövägen mot "Sinaiområdet" där marken är högre och inte så låg som i det föreslagna planområdet med översvämningsrisk. [*Bild 1*]
2. Ta fram en detaljplan för hela "Sinaiområdet" som även innefattar för bostadsbebyggelse. Det skulle öppna upp och knyta ihop samhället på ett fint sätt. [*Bild 2*]

Medskickat bildmaterial, *Bild 1* (vänster) och *Bild 2* (höger).

3. Det är bra och viktigt att det byggs en GC-väg utmed hela Slättsjövägen. Det ansluter en stig mot Slättsjövägen vid "gamla badplatsen" som fått sämre och sämre sikt p.g.a. snabbväxande träd på åkersidan. Här borde det snarast möjligt huggas ned och gallras ur så att det blir fri sikt. Många barn cyklar på stigen och ser inte om det kommer några bilar på vägen. Bilisterna ser inte heller om det kommer någon på stigen som cyklar ut på vägen utan att stanna. [*Bild 3*]

Medskickat bildmaterial, *Bild 3*.

Kommentar

Synpunkterna har hanterats i detaljplanens samrådsredogörelse, se åttonde sidan, i kommentaren till "Privatperson 1".

Det inringade området [*Bild 1*] har övervägts för alternativ placering till förskolan, ifall översvämningskarteringen hade talat mot nuvarande lokalisering. Eftersom "Sinaiområdet" består av berggrund och påtagligt kuperad terräng, hade planens genomförande krävt omfattande sprängningar. För projektering av förskolan krävs stora, sammanhängande ytor av plan mark: Skolbyggnaden bör vara i jämnt höjdläge med ytorna för parkering, transporter och övrig verksamhetstrafik, något som i detaljplan motsvarar *minst* 4700 kvadratmeter. Marken i "Sinaiområdet" med omnejd, uppvisar höjdskillnader på mer än tio meter. Det behövs omfattande ingrepp i landskapet, för att skapa rätt markförhållanden till den nya förskolan. Kostnaderna som följer av ett sådant åtagande, utgör ännu ett problem. Eftersom översvämningskarteringen har visat att planområdet kan göras lämpligt, har kommunen valt att fortsätta med nuvarande lokalisering. På kommunen är man av åsikten att "Sinaiområdet" [*Bild 2*] passar bättre för friluftssändamål och ett mindre bostadsområde, så som det föreslås i Översiktsplan 2024.

Den kommunala gatu- och parkenheten har endast skötselansvar för de grönområden som ägs av kommunen. Stigen [*Bild 3*] har sin sträckning genom fastigheten VRIGSTAD 3:1, som för närvarande tillhör svenska kyrkan. Stigen befinner sig utanför planområdet, och prioriteras därför inte för markinköp. Anläggningen av den nya gång- och cykelvägen, kan däremot medföra att sikten görs friare på väster sida av Slättsjövägen, när växtlighet tas ned för att bygga ut vägområdet.

Barn- och utbildningsförvaltningen Sävsjö kommun

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår

- att Barn- och utbildningsnämnden noterar informationen "Detaljplan för förskola vid Myrmaden" utan någon erinran mot förslaget.

Kommentar

Synpunkten noteras.